

Euripides, Herakles 1–106 (Prolog)

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Τίς τὸν Διὸς σύλλεκτρον οὐκ οἶδεν βροτῶν,
Ἀργεῖον Ἀμφιτρύων', ὃν Ἀλκαῖός ποτε
ἔτιχθ' ὁ Περσέως, πατέρα τόνδ' Ἡρακλέους;
ὃς τάσδε Θήβας ἔσχον, ἔνθ' ὁ γηγενῆς
σπαρτῶν στάχυν ἔβλασεν, ὧν γένους Ἄρης 5
ἔσσωσ' ἀριθμὸν ὀλίγον, οἳ Κάδμου πόλιν
τεκνοῦσι παίδων παισίν· ἔνθεν ἐξέφυ
Κρέων Μενοικέως παῖς, ἄναξ τῆσδε χθονός.
Κρέων δὲ Μεγάρας τῆσδε γίγνεται πατήρ,
ἦν πάντες ὑμεναίοισι Καδμεῖοι ποτε 10
λωτῶ συνηλάλαξαν ἡνίκ' εἰς ἐμοὺς
δόμους ὁ κλεινὸς Ἡρακλῆς νιν ἤγετο.
λιπὼν δὲ Θήβας, οὗ κατωικίσθην ἐγώ,
Μεγάραν τε τήνδε πενθεροῦς τε παῖς ἐμὸς
Ἀργεῖα τείχη καὶ Κυκλωπίαν πόλιν 15
ᾠρέξατ' οἰκεῖν, ἦν ἐγὼ φεύγω κτανῶν
Ἥλεκτρύωνα. συμφορὰς δὲ τὰς ἐμὰς
ἐξευμαρίζων καὶ πάτρην οἰκεῖν θέλων
καθόδου δίδωσι μισθὸν Εὐρυσθεῖ μέγαν,
ἐξημερῶσαι γαῖαν, εἴθ' Ἥρας ὕπο 20
κέντροις δαμασθεῖς εἴτε τοῦ χρεὼν μέτα.
καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐξεμόχθησεν πόνους,
τὸ λοῖσθιον δὲ Ταινάρου διὰ στόμα
βέβηκ' ἐς Αἴδου τὸν τρισώματον κύνα
ἐς φῶς ἀνάξων, ἔνθεν οὐχ ἦκει πάλιν. 25
γέρον δὲ δὴ τις ἔστι Καδμείων λόγος
ὥς ἦν πάρος Δίρκης τις εὐνήτωρ Λύκος
τὴν ἐπτάπυργον τήνδε δεσπόζων πόλιν,
τὼ λευκοπώλῳ πρὶν τυραννῆσαι χθονὸς
Ἀμφίον' ἠδὲ Ζῆθον, ἐκγόνῳ Διός. 30
οὗ ταῦτ' ὄνομα παῖς πατρὸς κεκλημένος,
Καδμεῖος οὐκ ὦν ἀλλ' ἀπ' Εὐβοίας μολῶν,
κτείνει Κρέοντα καὶ κτανῶν ἄρχει χθονός,
στάσει νοσοῦσαν τήνδ' ἐπεσπασὼν πόλιν.

ἡμῖν δὲ κῆδος ἐς Κρέοντ' ἀνημμένον 35
 κακὸν μέγιστον, ὥς ἔοικε, γίγνεται.
 τοῦμοῦ γὰρ ὄντος παιδὸς ἐν μυχοῖς χθονὸς
 ὁ καινὸς οὗτος τῆσδε γῆς ἄρχων Λύκος
 τοὺς Ἡρακλείους παῖδας ἐξελεῖν θέλει
 κτανὼν δάμαρτά θ', ὥς φόνῳ σβέσῃ φόνον, 40
 κᾶμ' – εἴ τι δὴ χρὴ κᾶμ' ἐν ἀνδράσιν λέγειν,
 γέροντ' ἀχρεῖον – μή ποθ' οἶδ' ἡνδρωμένοι
 μήτρωσιν ἐκπράξωσιν αἵματος δίκην.
 ἐγὼ δέ – λείπει γάρ με τοῖσδ' ἐν δώμασιν
 τροφὸν τέκνων οἰκουρόν, ἡνίκα χθονὸς 45
 μέλαιναν ὄρφνην εἰσέβαινε, παῖς ἐμός –
 σὺν μητρί, τέκνα μὴ θάνωσ' Ἡρακλέους,
 βωμὸν καθίζω τόνδε σωτήρος Διός,
 ὃν καλλινίκου δορὸς ἄγαλμ' ἰδρύσατο
 Μινύας κρατήσας οὐμὸς εὐγενῆς τόκος. 50
 πάντων δὲ χρεῖοι τάσδ' ἔδρας φυλάσσομεν,
 σίτων ποτῶν ἐσθῆτος, ἀστρώτῳ πέδῳ
 πλευρὰς τιθέντες· ἐκ γὰρ ἐσφραγισμένοι
 δόμων καθήμεθ' ἀπορία σωτηρίας.
 φίλων δὲ τοὺς μὲν οὐ σαφεῖς ὁρῶ φίλους, 55
 οἱ δ' ὄντες ὀρθῶς ἀδύνατοι προσωφελεῖν.
 τοιοῦτον ἀνθρώποισιν ἢ δυσπραξία·
 ἥς μήποθ' ὅστις καὶ μέσῳς εὖνους ἐμοὶ
 τύχοι, φίλων ἔλεγχον ἀψευδέστατον.

ΜΕΓΑΡΑ

ὦ πρέσβυ, Ταφίων ὅς ποτ' ἐξεῖλες πόλιν 60
 στρατηλατήσας κλεινὰ Καδμείων δορὸς,
 ὥς οὐδὲν ἀνθρώποισι τῶν θεῶν σαφές.
 ἐγὼ γὰρ οὐτ' ἐς πατέρ' ἀπηλάθην τύχης,
 ὃς οὔνεκ' ὄλβου μέγας ἐκομπάσθη ποτὲ
 ἔχων τυραννίδ', ἥς μακρὰι λόγχαι πέρι 65
 πηδῶσ' ἔρωτι σώματ' εἰς εὐδαίμονα,
 ἔχων δὲ τέκνα· κᾶμ' ἔδωκε παιδὶ σῶ,
 ἐπίσημον εὐνὴν Ἡρακλεῖ συνοικίσας.

καὶ νῦν ἐκεῖνα μὲν θανόντ' ἀνέπτατο,	
ἐγὼ δὲ καὶ σὺ μέλλομεν θνήσκειν, γέρον,	70
οἱ θ' Ἡράκλειοι παῖδες, οὓς ὑπὸ πτεροῖς	
σώζω νεοσσούς ὄρνις ὥς ὑφειμένους ¹ .	
οἱ δ' εἰς ἔλεγχον ἄλλος ἄλλοθεν πίτνων	
ἽΩ μήτερ, ἀνδρᾶ, ποῖ πατὴρ ἄπεστι γῆς;	
τί δρᾶ, πόθ' ἤξει; τῷ νέῳ δ' ἐσφαλμένοι	75
ζητοῦσι τὸν τεκόντ', ἐγὼ δὲ διαφέρω	
λόγοισι μυθεύουσα. θαυμάζων δ' ὅταν	
πύλαι ψοφῶσι πᾶς ἀνίστησιν πόδα,	
ὥς πρὸς πατρῷον προσπεσούμενοι γόνυ.	
νῦν οὖν τίν' ἐλπίδ' ἢ πόρον ² σωτηρίας	80
ἐξευμαρίζη, πρέσβυ; πρὸς σὲ γὰρ βλέπω.	
ὥς οὔτε γαίας ὄρι' ἂν ἐκβαῖμεν λάθρα	
– φυλακαὶ γὰρ ἡμῶν κρείσσονες κατ' ἐξόδους –	
οὔτ' ἐν φίλοισιν ἐλπίδες σωτηρίας	
ἔτ' εἰσὶν ἡμῖν. ἦντιν' οὖν γνώμην ἔχεις	85
λέγ' ἐς τὸ κοινόν, μὴ θανεῖν ἔτοιμον ἦ.	
Αμ. ὦ θύγατερ, οὗτοι ράιδιον τὰ τοιάδε	88
φαύλως παραινεῖν σπουδάσαντ' ἄνευ πόνου·	89
χρόνον δὲ μηκύνωμεν ὄντες ἀσθενεῖς ³ .	87
Με. λύπης τι προσδεῖς ἢ φιλεῖς οὕτω φάος;	90
Αμ. καὶ τῷδε χαίρω καὶ φιλῶ τὰς ἐλπίδας.	
Με. καγὼ· δοκεῖν δὲ τὰδόκητ' οὐ χρή, γέρον.	
Αμ. ἐν ταῖς ἀναβολαῖς τῶν κακῶν ἔνεστ' ἄκη.	
Με. ὁ δ' ἐν μέσῳ γε λυπρὸς ὢν δάκνει χρόνος.	
Αμ. ἔτ' ἂν γένοιτ', ὦ ⁴ θύγατερ, οὔριος δρόμος	95
ἐκ τῶν παρόντων τῶνδ' ἐμοὶ καὶ σοὶ κακῶν,	
ἔλθοι τ' ἔτ' ἂν παῖς οὐμός, εὐνήτωρ δὲ σός.	
ἀλλ' ἡσύχαζε καὶ δακρυρρόους τέκνων	
πηγὰς ἀφαίρει καὶ παρευκίλει λόγοις,	

¹ ὑφειμένους *Kirchhoff*: ὑφειμένη LP

² πόρον *Musgrave*: πέδον LP

³ *versum post v. 89 traiecit Wilamowitz*

⁴ ἔτ' ἂν γένοιτ', ὦ *Murray*: γένοιτ' ἂν ὦ LP: γένοιτ' ἂν οὕτω *Wilamowitz*: *alii alia*

κλέπτουσα μύθοις ἀθλίους κλοπὰς ὁμῶς. 100
κάμνουσι γάρ τοι καὶ βροτῶν αἰ συμφοραί,
καὶ πνεύματ' ἀνέμων οὐκ ἀεὶ ῥώμην ἔχει,
οἳ τ' εὐτυχοῦντες διὰ τέλους οὐκ εὐτυχεῖς·
ἐξίσταται γὰρ πάντ' ἀπ' ἀλλήλων δίχα.
οὗτος δ' ἀνὴρ ἄριστος ὅστις ἐλπίσιν 105
πέποιθεν αἰεὶ· τὸ δ' ἀπορεῖν ἀνδρὸς κακοῦ.